

nim rastlinam malo fosforove kisline, poznim pa več, v peščenih tleh manj kakor v glinastih, na vrhéh manj kot v dolini in na severni strani več kakor na južni.

(Konec prihodnjič.)

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 7. decembra 1884.

Seji predseduje gospod družbeni predsednik Karol baron Wurzbach, navzoči so: podpredsednik gosp. J. F. Seunig, družbeni tajnik g. Gustav Pirc, in odbor-niki gospodje Brus, Goll, Jerič, Murnik, Robič, Souvan, Witschl in dr. Wurzbach.

Da se za občni zbor c. kr. kmetijske družbe, kateri bode 28. januarija prih. leta, vse potrebno pripravi, bode 21. decembra izvanredna seja glavnega odbora. Pri tej seji imenoval se bode tudi nov vrtnar, za kojega službo oglasilo se je uže več prosilcev. Sklenilo se je tudi poročilo o delovanji kmetijske družbe v tisk dati in med ude razdeliti.

Tajnik Gustav Pirc poroča: Računski izkaz o porabi letošnje subvencije za živinorejo v znesku 2000 gold. odposlal se je vis. c. k. ministerstvu za poljedelstvo. Iz tega izkaza je razvidno, da se je kupilo 32 goved bikov in junic čistega plemena, kar je prizadajalo 5280 gold. 47½ kr. stroškov, iztržilo se je pa za to goved 2373 gold. 85½ kr. Primanjkljej pokrtil se je z državno subvencijo, od koje preostaja še na račun subvencije za prihodnje leto 93 gold. 38 kr.

Glavni odbor vzame na znanje poročilo gosp. odbornika Brusa o prošnji na sl. c. k. ministerstvo za poljedelstvo zaradi pomoči živinorejcem bistriške doline.

Računske izkaze razstavnega odbora na Krškem vrne se imenovanemu odboru s prošnjo nazaj, da jih dopolni.

Zahvala močvirskega odbora za pisarniško sobo in pomoč, koju ima imenovani odbor od kmetijske družbe, se na znanje vzame.

Po rešitvi več družih administrativnih zadev se seja sklene, poprej se pa še novim udom družbe imenujejo sledeči gospodje:

Viljem Linhart, c. kr. profesor na učit. izobraževalnici v Ljubljani.

Franc Žužek, c. k. inženir v Ljubljani.

Anton Brumen, c. k. sodnijski pristav v Postojini.

Politične stvari.

Slovinci pa mestni odbor tržaški.

Okrogla je zemlja in zato imamo danes o ravno onem vprašanji, o katerem smo govorili v zadnji številki „Novic“ zavolj nemške ljudske šole v Ljubljani, pa govoriti o slovenski ljudski šoli v Trstu. — Držeči se načela „vsakemu svoje“ nismo mogli odrekati nemškimi prebivalcem ljubljanskim postavne pravice, zahtevati tukaj javne nemške ljudske šole; ravno onega načela se držeč moramo danes podpirati po vsem opravičeno prizadevanje tržaških Slovencev, da prisilijo tamošnji mestni zastop, preskrbeti in izdržati jim slovensko ljudsko šolo v tržaškem mestu.

Društvo „Edinost“ vložilo je v tej zadevi zadnji čas dve prošnji: Prvo odbila je lahonska večina mestnega odbora „neprebrano“, ker je bila slovenska in ker oni gospodje nočejo priznati obstanka slovenščine v Trstu.

Druga tudi slovenska prošnja obravnavala se je v ravno tistem mestnem odboru preteklo sredo. — Prošnji se sicer stvarno ni godilo veliko boljše, kot prvi, pa toliko so se razmere vendar-le zboljšale, da se je prošnja prebrala, da se je obravnavalo o njej in da se je končno prehod na dnevni red vkljub zagovarjanja vladinega zastopnika in celó enega lahona sprejel samo s 23 glasovi proti 19, tedaj s pičlo večino 4 glasov.

Oni, ki so vsaj formalno zagovarjali prošnjo, predlagali so, naj se odstopi šolskemu odseku v pretres in poročanje. Večina še tega ni hotela. In s čem je večina vtemeljevala odbitje prošnje brez pretresavanja v odseku?

Odbornik Venezian, ki je pred vsemi govoril proti prošnji, dejal je, da imajo tako uže v mestu „ilirsko“ šolo, katero obiskuje komaj 12 učencev, dalje pa so v Rojanu in Skednji tudi slovenske ljudske šole, in ako tržaški stariši zahtevajo res slovensko šolo, naj svoje otroke tje pošiljajo. — Da so taki razlogi samo prazne pretveze, je očitvidno, ako se pomisli, da je tako zvana „ilirska šola“ privatna in izključno za pravoslavne vredjena šola in da se v mestu bivajočim Slovincem vendar ne more nalagati, da naj svoje otroke pošiljajo v oddaljene kmetijske šole. To bi bilo skoraj tako, kakor če bi nemška večina ljubljanskega mestnega odbora (če bi bila) slovenskim starišem Ljubljančanom svetovala, naj svoje otroke pošiljajo v slovenske šole v Šiško, na Vič, v Štepanovo vas, na Rudnik ali v Ježico.

Tržaška „Edinost“ prepričala se je vnovič, da Lahoni ne znajo pravični biti, ne dvomimo pa, da bodejo višje oblastnije naše prav kmalu priznale tudi tržaškim našim bratom pravico, in prisilile tržaške Lahone, jim napraviti lastno slovensko šolo, katera ne bode samo pripravnica za poitalijančevanje. Zato nam je pri takih razmerah ljubše, da so Lahoni takoj zavrgli prošnjo, kakor pa da bi bili to storili morebiti še le po polletnem posvetovanji v šolskem odseku.

Strosmajerjev govor

pri otvorenji galerije slik v Zagrebu 9. u. m.

(Konec.)

Druga slovesnost, ki jo danes tukaj imamo, je otvorenje galerije slik. Vsakdo, posebno pa vsak duhovnik napravi naj vsak dan svojo oporoko. Jaz sem jo uže napravil. Sklenil sem z življenjem in zdi se mi, da je svet sklenil z menoj. Zadosti dolgo vžival sem lepoto galerije; mnogo srečnih ur preživel sem v sredi teh umotvorov, v katere sem svojo dušo potapljal ozirajoč se v davno pretekli čas, v kojem se je gojila umetnost. Iz celega srca izročam to svojo zbirko narodu, v čegar sredi sem se rodil.

Škof na to omenja raznih šol, ki so v zbirki zastopane, v dolgem, jako zanimivem govoru povdarjajoč nekatere posebno imenitne eksemplare. Ljudstvo pa ga je poslušalo, da niti trenilo ni, le brezkončni „živio“-klici in druga odobravanja pretrgale so včasih nit govorniku, ki jo je pa takoj zopet poprijel, kakor hitro se je vihar odobravanja podel. Ko je škof omenjal nekega molitvenika iz 15. veka, ki je veljal 10.000 gld. in je sedaj svojih 100.000 gold. vreden, kojega je tudi akademiji podaril, je bilo gromovitih „živio“-klicev toliko, da jih ni hotelo konec biti.

Na to ie škof rekel: So ljudje, ki pravijo: „Ej, ta škof vtaknil je mnogo denarja v akademijo, univerzo in v galerijo slik; kaj hoče to narodu, ki trpi bēdo in siromaščino, glad in žejo! S tem denarjem bi bil narod